

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

בפני כבוד השופטת תמר נאות פרי

המערער

ד"ר מיכאל רומוב

ע"י ב"כ עו"ד חדוה לוי ואח'

נגד

המשיבים

2. כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב
3. ועדת המשמעת לפי פקודת הרופאים
ע"י פמ"ח (אזרחי) – עו"ד אביטל טוביאנה-אורן

פסק דין

ערעור על החלטה מיום 24.10.2021 שניתנה בהתאם לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976 (להלן: "הפקודה"), להתליית רישיון הרופא של המערער למשך עשרה חודשים (להלן: "ההחלטה").

רקע כללי -

1. המערער, ד"ר מיכאל רומוב (להלן: "המערער"), הוא רופא מומחה בפסיכיאטריה אשר משמש, בין היתר, כחבר בוועדות הרפואיות מטעם המוסד לביטוח לאומי (להלן: "המל"ל").
2. עיקרי האירוע הרלבנטי (להלן: "האירוע") אינם שנויים במחלוקת, כדלקמן: בבוקר יום 14.4.2018, בחניון התת קרקעי של קניון בחיפה, המערער ומר א' פ' (להלן: "המתלונן") התעמתו בנוגע לנהיגה מסוכנת. ומייד לאחר מכן, ביום 16.4.2018, המערער פנה בכתב אל המחלקה לרישוי כלי ירייה של המשרד לביטחון פנים במחוז חיפה, בבקשה לשלילת רישיון הנשק של המתלונן (להלן: "הפניה לגבי רישיון הנשק"). המערער טען בפניה זו כי ערך בדיקה קלינית למתלונן, אשר העלתה כי המתלונן סובל מ-IMPULSE CONTROL DISORDER (להלן: "ההפרעה") ויש פוטנציאל גבוה לאלימות מצדו. במקביל, המערער אף פנה למכון הרפואי לבטיחות בדרכים והזהיר מהסכנה הצפויה לציבור בעקבות נהיגת המתלונן (להלן: "הפניה לגבי רישיון הנהיגה"), וטען כי המתלונן סובל מההפרעה, כאשר המערער הציג עצמו כנותן חוות דעת לאחר בדיקה שנערכה כחלק מתפקידו.
3. המתלונן השיב לפניות לגבי רישיון הנשק ורישיון הנהיגה, הסביר כי המערער מעולם לא ערך לו בדיקה קלינית – וההליכים הופסקו. בהמשך, פנה המתלונן למשרד הבריאות.
4. עקב האמור, המשנה למנהל הכללי במשרד הבריאות, פרופ' איתמר גרוטו, הגיש ביום 10.9.2019 כתב קובלנה משמעתית נגד המערער בהתאם לסעיף 145(1) לפקודה (להלן: "כתב הקובלנה"). בכתב הקובלנה צוין כי בשתי הפניות האמורות, המערער השתמש לרעה במעמדו כדי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

לפגוע במתלונן, קבע אבחנה פסיכיאטרית על סמך אירוע בו הוא היה מעורב ולא במסגרת טיפול או בדיקה מקצועית והציג עצמו ככזב כנותן חוות דעת על יסוד בדיקה קלינית במסגרת תפקידו.

5. ועדת המשמעת שדנה בכתב הקובלנה (המשיבה 2, להלן: "ועדת המשמעת" או "הועדה") קבעה כי:

"המערער השתמש לרעה במעמדו ובסמכויותיו כרופא פסיכיאטר על מנת לפגוע במתלונן. קבע אבחנה פסיכיאטרית למתלונן שלא במסגרת טיפול או בדיקה קלינית שביצע, אלא על סמך אירוע חד פעמי, עימות שבו היה מעורב כצד לסכסוך. בפניותיו למשרד לביטחון פנים ולמכון הרפואי לבטיחות בדרכים, הציג את עצמו ככזב ובמרמה כנותן חוות דעת או כרופא מטפל של המתלונן".

6. לכן, קבעה הועדה כי התמלאו לגבי המערער הוראות סעיף 45(1) לפקודה המתייחסות לרופא אשר "נהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה". בהמשך, ועדת המשמעת המליצה לקבוע תקופת התלייה לרישיון הרפואה של המערער לתקופה של עשרה חודשים.

7. ביום 24.10.2021 כב' השופט בדימוס סטרשנוב (המשיב 1, להלן: "המשיב"), החליט לאמץ את המלצת ועדת המשמעת להתלות את רישיון הרפואה של המערער לתקופה של עשרה חודשים, לפי סעיף 41 לפקודה, ואף המליץ בפני מנכ"ל המל"ל לשקול את המשך העסקתו של המערער כפוסק בוועדות הערעורים של המוסד.

זוהי ההחלטה נשוא הערעור שלפנינו, ושני המשיבים יחדיו יכוננו להלן "המשיבים".

תמצית טענות הצדדים -

8. המערער טוען כי אמצעי המשמעת שננקט חמור וכי היה מקום להקל בעונשו, לרבות בשל סיבות אישיות שונות אשר לא קיבלו משקל הולם. לטענתו, המשיבים החמירו עמו ושקלו לחובתו נסיבות שחורגות מכתב הקובלנה וכי במקרים דומים אמצעי המשמעת היו קלים בהרבה. מנגד, המשיבים טוענים כי אין מקום להתערב בהחלטה וכי נשקלו ואוזנו כדבעי כל הנתונים הרלבנטיים.

דיון והכרעה -

9. לאחר שקילת טיעוני הצדדים, בכתב ובעל-פה, מסקנתי היא כי דין הערעור להידחות ברובו, למעט בנוגע לפניה למנכ"ל המל"ל המתוארת מעלה – והכל מחמת הנימוקים שיפורטו להלן.

המסגרת הנורמטיבית -

10. לפי הוראות פרק ד' לפקודה, ההליך המשמעתני כולל שני שלבים. בשלב הראשון, מתנהל הליך בפני ועדת המשמעת, שמתכנסת לפי סעיף 44 לפקודה, ובשלב זה הרופא יכול להשמיע טענות ולהביא ראיות לגבי הטענות אשר בקובלנה. ההליך בפני ועדת המשמעת הוא הליך מעין שיפוטי ובמסגרתו מוענקות לוועדה סמכויות בנוגע להבאת ראיות ועדויות שנשמעות בפניה. בתום שלב זה, מגבשת ועדת המשמעת את המלצתה לגבי נסיבות האירוע ולגבי אמצעי המשמעת ההולם. בשלב השני, שר הבריאות מגיע להחלטה סופית, בהתאם לסעיף 41 לפקודה, בהסתמך על המלצת ועדת

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

המשמעת. שר הבריאות האציל סמכותו זו למשיב, לפי הודעה מיום 21.11.2011 (י"פ 6341, בעמוד 1287) – וכך, החלטת המשיב היא ההחלטה הסופית באשר לקובלנה.

גדר המחלוקת –

11. בהודעת הערעור, כמו גם בדיון, הדגיש המערער כי הוא אינו מבקש להשיג על הקביעות העובדתיות שקבעה ועדת המשמעת לגבי השתלשלות האירועים ונסיבות האירוע. עם זאת, לשיטתו, המשיבים פרשו שלא כהלכה חלק מהעובדות וייחסו להן משמעות חמורה מאשר מן הראוי היה ליחס להן, ועדיין – מובהר כי אין עסקינן בערעור לגבי העובדות עצמן. המשיבים טוענים כי אכן אין מקום להגיש ערעור לגבי הקביעות העובדתיות, אך לשיטתם, לאורך הערעור שזורות טענות שמתייחסות לקביעות העובדתיות, שאינן רק טענות לגבי "הפרשנות" של העובדות אלא לגבי העובדות עצמן, וכי ככל שיש טענות שכאלו – יש לדחותן.

12. באשר לקביעות העובדתיות, הלכה ידועה היא כי ככלל בתי המשפט אינם מתערבים בממצאים עובדתיים שקבעה הועדה (ע"א 2242/18 מדינת ישראל - משרד הבריאות נ' ד"ר מאיר (16.5.2018); ע"א 10979/04 ד"ר לאור נ' שר הבריאות, פ"ד נט(6) 357 (2005) והאסמכתאות שם). במקרה שבפנינו, אין מקום להתערב בקביעות העובדות, שכן בחינת המסמכים הרבים מראה כי ועדת המשמעת שמעה עדים, עיינה במסמכים והסיקה את המסקנות העובדתיות המתחייבות, ולכן אין כל מקום לסטות מעובדות אלו כפי שנקבעו - וזהו הבסיס להמשך הדיון.

13. אשר על כן, הדיון להלן נוגע אך ורק לטענות לגבי אמצעי המשמעת שנקט. בהקשר זה, וטרם בחינת הטענות לגופן – נזכור כי ההלכה מורה שבית המשפט אינו נוטה להתערב באמצעי המשמעת שהוטלו במסגרת הדיון המשמעי, אלא אם כן נפל פגם בהחלטת המשיבים היורד לשורשו של ההליך, ויש בו כדי לפגוע בכללי הצדק הטבעי, ובמקרה בו סוטה ההחלטה מהותית לקולה או לחומרה ממדיניות הענישה הנהוגה. יפים לעניין זה, דברי בית המשפט בע"א 4693/90 ד"ר סוסאן נ' שר הבריאות, פ"ד מו(1) 309 (1991), לאמור:

"אמות המידה בדבר העונש ההולם ובדבר האמצעי הנדרש בעקבות מעשה בלתי הולם נקבעות במידה רבה על-ידי המסגרות המקצועיות עצמן, וזאת, כמובן באותו היקף שהותווה בחוק ועל-ידי המוסדות שהוסמכו לכך בדיון. בשל כך, ערכאה זאת לא תמהר להתערב בעונש משמעי, אף אם הוא סוטה לטעמה במידת מה לחומרה או לקולה. רק סטייה מהותית לקולה או לחומרה, משגה מהותי בשיקול הדעת או הטלת עונש המחטיא באופן ברור וגלוי את מטרתו יצדיקו התערבותה של ערכאה זו. בנסיבות אלה נדרש בית-משפט זה לעניין כדי לכוון את ההתנהגות המקצועית למסלול הראוי ולמנוע התגבשותן של אמות מידה מוטעות או בלתי הולמות".

וראו עוד את ע"א 3425/90 ד"ר פינסטרבוב נ' שר הבריאות, פ"ד מו(1) 321 (1991); עש"א 364/08 תייסיר חמאדה נ' מדינת ישראל - משרד הבריאות (13.02.2012).

14. טעם נוסף לריסון בהתערבות באמצעי המשמעת שנקבעו היא מומחיותם של המשיבים בתחום הרפואה ובתחום הליכי המשמעת, אשר נותנת להם נקודת מבט רחבה בנוגע לתחום

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

הרפואה, בנוגע ליישומו של סעיף 41 לפקודה ובנוגע להשלכות שיש על כלל ציבור הרופאים והמטופלים. יפים לעניין זה, דברי בית המשפט בע"א 412/90 ד"ר אליהו נ' שר הבריאות, פ"ד מד(4) 422, 427 (1990), אשר חוזר על ההלכה בדבר ריסון בתי המשפט מהתערבות באמצעי המשמעת שננקטים לפי הפקודה, ומוסיף:

"נקודת מוצא מרוסנת זו נובעת מהעובדה שהסמכות לקבוע את אמצעי המשמעת ניתנה לשר, לאחר ההליך בפני הוועדה, ולא לבית המשפט. כך נעשה משום שלגורמים המוסמכים כשירות מיוחדת, לקבוע את הצעדים הראויים שיש להפעיל נוכח קיומה של אחריות משמעתית, ולעסוק בשאלה האם קיימת אחריות שכזו מלכתחילה. עניין זה דורש מומחיות מיוחדת, הכרוכה בהבנה של עולם הרפואה, הן ברמה האתית הן ברמה המעשית, שהרי האתיקה אינה מנותקת מהמעשה. לכן, הרכב הוועדה כולל חברים הבקאים בעולם הרפואה, לצד חבר הבקיא בד"ר (נציג היועץ המשפטי לממשלה כאמור בסעיף 44 לפקודה). החוק הפקיד את ההחלטה הסופית בידי השר, וזה אצל אותה לשופט בדימוס. החלטה זו מתקבלת על ידי גורם המשקיף על הדברים מתוך מבט רחב, הכולל תמונה מקיפה של הפעילות המשמעתית לסוגיה ולגווניה. הכשירות המוסדית העדיפה של מקבלי ההחלטות המשמעתיות מצדיקה אפוא ריסון שיפוטי".

15. הערה מקדמית נוספת הינה כי במקרה הנוכחי, ועדת המשמעת שמעה בפניה חמישה עדים, במשך שתי ישיבות ממושכות, ופרטה את ממצאיה בד"ר וחשבון לפי סעיף 44(א) לפקודה (להלן: "הדו"ח"), מיום 25.5.2021 המשתרע על פני 18 עמודים ובו פירוט של כל הראיות והעדויות, כולל מסמכים וסרטונים בהם צפתה הוועדה. בהמשך, נשמעו הטיעונים לגבי אמצעי המשמעת, בדיון ארוך המשתרע על פני 96 עמודים (דיון מיום 11.7.2021), אשר אף במסגרתו עלו כל הטענות האפשריות מצד כל הצדדים, וניתן מענה מפורט לכולן. לאחר האמור, הוכנה על ידי ועדת המשמעת השלמה לד"ר וחשבון הכוללת את המלצתה לגבי אמצעי המשמעת, ואף זאת במסמך מפורט ומנומק בן 9 עמודים (מיום 10.10.2021). המסמך האחרון הינו החלטתו של המשיב, הכוללת התייחסות למסמכים המתוארים, ופירוט עמדת המשיב לגבי האמור (ההחלטה מיום 24.10.2011). מכאן שעסקינן ברצף החלטות מפורטות ומנומקות, מהן עולה שנבחנו כל הטענות של שני הצדדים בצורה מעמיקה ויסודית, והדבר מצטרף להלכה מעלה באשר להיקף ההתערבות המצומצם.

16. על רקע האמור, נעבור עתה לבחינת טענות המערער לגבי אמצעי המשמעת שעליו הוחלט.

טענות המערער לגבי הפרשנות שניתנה לעובדות שהתבררו לגבי נסיבות האירוע –

17. המערער טוען שוועדת המשמעת לא דייקה בהתייחסותה לחלק מהעובדות, וכך הוא נחזה בעיני הוועדה, ולאחר מכן בעיני המשיב, כלא מהימן, והתיאורים של האירוע הביאו לכך שמעשיו נדמו כחמורים יותר מאשר היו. המערער טוען כי מכיוון שמדובר בהליך מנהלי מעין פלילי, הוועדה שגתה בכך שלמרות שהיה לה ספק לגבי איזו גרסה מדויקת יותר לגבי העובדות – של המערער או של המתלונן – היא ציינה כי אם הייתה חייבת להכריע בין השניים, הייתה בוחרת בגרסתו של המתלונן. לטענת המערער, שעה שקם אותו ספק לגבי הגרסאות, היה על הוועדה להעדיף את גרסתו על פני גרסת המתלונן, היות ובהליך הפלילי - הספק פועל לטובת הנאשם. כמו כן, המערער מציין

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

שהוועדה שגתה בכך שלא נתנה דעתה לכך שביקש שוב ושוב מהמשטרה את סרטי האבטחה של הקניון, ושהוא לא היה עושה זאת אלא אם היה בטוח בגרסתו. המערער מציין עוד כי הוועדה שגתה שעה שלא התייחסה לכך שגרסתו של המתלונן, לפיה לא הזכיר מעורבות של אקדח באירוע בשום צורה, אינה גרסה הגיונית, לאור כך שלא הייתה למערער כל דרך לדעת על רישיון האקדח של המתלונן לולא זה האחרון הזכיר אותו. לכן, לטענתו, הוועדה הייתה צריכה לקבוע שהמתלונן כן הזכיר את האקדח, והיות והאקדח אוזכר – המערער חש מאוים במהלך האירוע. בדומה, ממשיך וטוען המערער שעל אף שאין מקום לדון שנית בגרסאות הצדדים, מכיוון שהערעור אינו נסוב על הקביעות העובדתיות, אזי שיש לתת את הדעת לכך כי קיימת סתירה בין גרסתו לגרסת המתלונן בנוגע לשאלה מי מהם איים על השני, האם היה שימוש באלה וכו' – והוועדה, מצד אחד קבעה שאינה יכולה לקבוע מי אחז באלה, אך מצד שני, ניסתה להסתייג מקביעה זו תוך שהיא מתייחסת לגרסת המערער ומתעלמת מקשיים בגרסת המתלונן. המערער טוען כי האמור מעלה השפיע על עמדת ועדת המשמעת בנוגע לאמצעי המשמעת וכתוצאה מכך על עמדת המשיב 1, ויש להתערב בהחלטה – נוכח העובדות לאשורן.

18. המשיבים טוענים מנגד כי אין ביסוס לטענת המערער לפיה היו אי דיוקים בקביעות העובדות, וכי מעבר לכך, המערער לא הראה כי אי דיוקים נטענים אלו השפיעו על ההחלטה.

19. לשיטתי אין מקום לשינוי הקביעות העובדתיות של המשיבים. ועדת המשמעת התרשמה באופן ישיר ממכלול הראיות והעדויות ולא מצאתי כי נפלה טעות בקביעותיה, ואף לא מצאתי כי היא שגתה באופן יישום הכללים הנוהגים המשמשים לצורך קביעות עובדתיות (אף אם נניח לטובת המערער שאכן, כל ספק עובדתי חייב לפעול לטובתו).

לא מצאתי כי הוועדה או המשיב פרשו שלא נכונה את הנסיבות או שזקפו לחובת המערער נתונים ללא ביסוס. הוועדה קבעה כי היא מאמצת את גרסת המתלונן ומעדיפה אותה על פני גרסת המערער בכל הנוגע לנהיגה הפרועה של המערער לפני האירוע בחניון, לרבות לאחר צפייה בסרטונים (סעיף 12(ה) לדו"ח). עוד קבעה הוועדה כי שני הצדדים הגזימו בתיאור העובדות וניסו להמעיט בחלקם באירוע (סעיף 12(ט) לדו"ח) ועם זאת, מסעיף כ"א ואילך (עמ' 18) מוצאים אנו קביעות ברורות, ברובן לחובת המערער, המבוססות כדבעי על התשתית הראייתית. לכן, ובמיוחד שעה שהמערער מבקש להדגיש שהוא אינו מערער על הקביעות העובדתיות, עמדתי היא כי הניתוח של ועדת המשמעת את העובדות ראוי ומבוסס.

20. בנוסף, בכל הנוגע לשימוש האפשרי באלה, יש לראות כי אמנם ניתן לומר שהמדובר ב"מילה מול מילה", של המתלונן מול המערער, אלא שגרסת אשתו של המתלונן תומכת באופן כללי בגרסת המתלונן, והוועדה קבעה כי באופן כללי גרסת המערער הייתה בלתי עקבית, ומצאה אי התאמות בין הדברים שמסר במשטרה, לבין מה שמסר בעדותו לפניו, לבין מה שהופיע בתצהיר שהגיש במסגרת התביעה האזרחית של המתלונן. הוועדה אף ציינה כדוגמא שהמערער לא דייק בכוונה לגבי תיאורו את משך הזמן שהאירוע ארך, על מנת לנסות להצדיק את טענתו לפיה הוא יכול היה לבצע אבחנה מקצועית לגבי מצבו הנפשי של המתלונן.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

21. יש עוד לזכור כי העובדות "הגולמיות" המופיעות בכתב הקובלנה פשוטות בתכלית, וכפי שקבעה הועדה, קיימות ראיות למכביר לגבי כך שהמערער אכן לא ערך למתלונן כל בדיקה וכי הוא הציג מצג בשתי הפניות כאילו הוא כן ערך בדיקה שכזו, כרופא מומחה, והגיע לאבחנה מקצועית על סמך בדיקה שכזו, משל הכין חוות דעת לגבי המתלונן.

22. טענה נוספת של המערער הייתה כי המשיבים טעו בכך שלא התייחסו לעובדה שהוא חש מאוים במהלך האירוע ולא נתנו משקל לכך ש"בזמן אמת" חש נרדף על ידי המתלונן. המערער אף מדגיש כי לאחר האירוע הוא פנה למשטרה והגיש תלונה נגד המתלונן, ולאחר שהתלונה נסגרה הוא הגיש ערר לגבי סגירת התיק (אשר נדחה). לטענתו, כל האמור מלמד על כך שחש מאוים, והמשיבים היו צריכים לקחת נתון זה בחשבון בבחינת שיקול לקולה. אלא שהועדה לקחה גם לקחה נתון זה בחשבון, וראו כי בסעיפים ל"ג-ל"ד בעמ' 19 של הדו"ח, ועדת המשמעת במפורש מתייחסת לכך שהמערער חש מאוים במהלך האירוע, ואף קובעת (ובצדק) כי היות והקשב של המערער היה מופנה כלפי האיום הממשי שהוא חש, הוא בוודאי שלא היה יכול לבצע הערכה קלינית למתלונן. זאת ועוד. לטעמי, לשאלה אם המערער חש מאוים אם לאו – אין השלכה של ממש לגבי מעשיו נשוא הקובלנה, שכן את הפניה לגבי רישיון הנשק ואת הפניה לגבי רישיון הנהיגה הכין המערער לא מיד בסמוך לאחר שהסתיים האירוע, בעודו תחת "החשש", אלא בחלוף פרק זמן אשר בוודאי איפשר לו להירגע ולכלכל את צעדיו. השימוש לרעה שעשה המערער בסמכותו לא היה מושפע מאותו איום שחש לטענתו ביום האירוע, ככל שכך היה.

נסיבותיו האישיות של המערער –

23. המערער טוען כי לא ניתן משקל ראוי לנסיבותיו האישיות, לרבות העובדה שהוא סובל מנכות בשיעור 40%, ולא ניתן משקל למשמעות הכלכלית הקשה שיש להתלית הרישיון למשך תקופה כה ממושכת, במיוחד נוכח ההוצאות הכספיות הגבוהות שיש לו. המשיבים טוענים כי ניתן לנסיבות משקל ראוי, ומדגישות כי ההוצאות שאליהן מתייחס המערער הן לצרכי מותרות ואין המדובר במי שידו אינה משגת, היות ומצבו הכלכלי של המערער אינו רע, וההלוואות שלקח ואליהן הוא מפנה היו לצורך קניית רכב יוקרתי.

24. מעיון במסמכים עולה כי המשיבים היו ערים לנסיבות הנטענות והתייחסות אליהן, כך שניתן להן המשקל המתאים. יש לראות כי בדו"ח המשלים לעניין אמצעי המשמעת יש התייחסות לקושי הכלכלי הנטען ואף ללחץ הנפשי הרב שבו שרוי היה המערער עקב הליכי המשמעת, אשר אף הביא לתעוקת חיזה (סעיפים 11-12).

25. לכן, הנתונים נשקלו הן על ידי ועדת המשמעת והן על ידי המשיב, וסבורני כי אין בנסיבות האישיות כדי לשנות את התוצאה. נפנה כאן לכך שההלכה היא כי לעת שקילת אמצעי המשמעת ההולם, האינטרס של שמירה על כבוד מקצוע הרפואה והאמון ברופאים קודם להתחשבות בנסיבות האישיות של הרופא (עש"א (מינהליים י-ם) 29686-11-15 ד"ר פינקלשטיין נ' שר הבריאות (31.3.2017)). עסקינן בשמירה על מעמדו של מקצוע הרפואה, שכרוך בהצלחת חיים – ויש מקום

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

להחיל סטנדרט התנהגות גבוה על העוסקים במלאכה ולהתייחס בחומרה לשימוש ברעה בכוח ובסמכות שהתפקיד מעניק. מסיבה זו נכון לשקול בעדיפות גבוהה יותר שיקולים של אמון הציבור מאשר את נסיבותיו האישיות של המערער, במיוחד בנסיבות הפרטניות דכאן.

התייחסות לאירועים שהתרחשו לאחר המעשים נשוא כתב הקובלנה –

26. נזכיר כי כתב הקובלנה מתייחס לשתי הפניות של המערער לרשויות לגבי רישיון הנהיגה של המתלונן ולגבי רישיון הנשק שלו (להלן ביחד: **"הפניות הראשונות"**). מעבר לאמור, אין חולק כי המערער גם הגיש תלונה במשטרה נגד המתלונן, המתלונן נעצר ושוחרר לאחר חקירה, הוחלט לסגור את התיק, המערער הגיש ערר לאחר שהתיק נסגר, והערר נדחה (להלן: **"התלונה במשטרה"**). עוד אין חולק כי המערער אף פנה בהמשך לרשויות האחראיות על רישיון הנהיגה ורישיון הנשק, לאחר הפניות הראשונות – בדרישה להמשיך את הבירור לגבי המתלונן (להלן: **"הפניות המאוחרות"**). בנוסף, מוסכם כי המתלונן הגיש תביעה אזרחית נגד המערער בדרישה לקבלת פיצוי לגבי נזקיו עקב הפניות הראשונות והמאוחרות ועקב התלונה במשטרה (להלן: **"התביעה האזרחית"**). המערער העלה במסגרת הגנתו שם טענות לגבי כך שהוא כן ביצע אבחנה ראויה לגבי מצבו הנפשי של המתלונן, תביעת המתלונן התקבלה והמערער חויב לפצותו בסכום של 110,00 ₪ בתוספת הוצאות.

27. המערער טוען כי לא היה מקום לכלול בדיוני ועדת המשמעת, בדו"ח או בהחלטה של המשיב כל התייחסות לאירועים שלאחר הפניות הראשונות. שכן, עמדתו היא כי כתב הקובלנה מייחס לו עבירת משמעת רק בנוגע לאותן שתי פניות ראשונות, ואין רלבנטיות למכלול האירועים שלאחר אותן הפניות. המערער טוען שטעו המשיבים כאשר לא הפרידו בין האירועים שמופיעים בקובלנה לבין אירועים מאוחרים יותר, שלא מופיעים בקובלנה, ולטענתו – שגו המשיבים בכך שנתנו משקל בעת קביעת אמצעי המשמעת לאותם נתונים "מאוחרים". כדוגמא, המערער טוען כי המשיבים התייחסו לכך שהוא הגיש את התלונה למשטרה נגד המתלונן כנסיבה לחומרה, ואף ראו בכך "רדיפה" מצדו, ולכן החמירו ברמת הענישה. בדומה, המערער טוען כי לחובתו נזקפה העובדה שהוא הגיש ערר על החלטת המשטרה לגבי סגירת התיק במשטרה, אך אין המדובר בהתנהגות בלתי הולמת כפי שסברו המשיבים וכי זכותו היא להגיש ערר, שעה שהוא מלין על התנהלותה של המשטרה, ושעה שפניותיו המאוחרות נוגעות למחדלים נטענים של הרשויות והן אינן מופנות כלפי המתלונן, ולכן לא מדובר ברדיפת המתלונן.

28. אף בנושא זה עמדתו כעמדת ועדת המשמעת, אשר סברה כי לא ניתן לחלק את מכלול אירועי ההתנהגות של המערער לשלבים נפרדים וראתה בחומרה את רצף ההתנהגות של המערער נגד המתלונן. אף המשיב בהחלטתו אימץ גישה זו, ואף כתב בהקשר זה כך:

"המערער 'הוסיף חטא על פשע' – כאשר מחלוקת של מה בכך במהלך נהיגה, הפכה מבחינתו ל'מלחמת עולם', במהלכה הוא בחר להטריד את המתלונן, שוב ושוב, ואף גרם למעצרו/עיכובו ע"י המשטרה. הנקבל אף לא היסס לשגר מכתבי תלונה כנגד המתלונן והלכה למעשה, רדף אחריו באון אובססיבי וניהל נגדו מלחמת חורמה. בסופו של דבר, נאלץ המתלונן להגיש נגדו לבית המשפט תביעת לשון הרע, בה הוא זכה".

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

29. אמנם, כתב הקובלנה מתייחס רק לפניה בנוגע לרישיון הנשק ולפניה בנוגע לרישיון הנהיגה, כלומר לשתי הפניות הראשונות, אלא שהתנהלות המערער בהמשך, מהווה נסיבה רלבנטית לשיטתי, במיוחד שעה שהמערער טען כי הפניות הראשונות נוסחו כפי שנוסחו בטעות בתום לב וכי לא הייתה לו כוונה להשתמש בסמכותו שלא כדין. ועדת המשמעת מתייחסת בפירוט לטענתו זו (סעיף ל"ז ואילך בדו"ח) וקובעת כי התנהגותו שוללת את טענת תום הלב, במיוחד שעה שהוא המשיך במסמכים מאוחרים לטעון כי הוא ביצע אבחנה קלינית למתלונן במהלך אותו אירוע בחניון.

30. יתרה מכך. במהלך הדיון ב"כ המערער ביקשו להשוות בין כתב הקובלנה לבין כתב אישום פלילי וטענו – ובצדק רב – כי לעת גזירת העונש בהליך פלילי, בית המשפט אינו רשאי לסטות מעובדות כתב האישום. אלא שאם נבקש להמשיך עם אותה השוואה – יש גם לראות כי לפי סעיף 40 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, ניתן לשקול את הנזק שנגרם לקרבן העבירה, את מאמצי הנאשם להקטין את הנזק ואת תוצאות העבירה, את מאמצי הנאשם לחזור למוטב וכו' – כך שבאספקלריה של השוואה שכזו, ניתן היה להתייחס לכל אותן "פניות מאוחרות".

נפקות התביעה האזרחית -

31. כפי שצוין, במסגרת התביעה האזרחית של המתלונן, המערער חויב לפצותו ב-110,000 ₪ והוצאות, כך שהסכום הכולל הגיע כדי כ-160,000 ₪. המערער טוען שלא ניתן משקל הולם לכך שהוא חויב לשלם למתלונן פיצוי גבוה במסגרת התביעה האזרחית ולכך שהוא שיגר מכתבי התנצלות לרשויות השונות.

32. המשיבים טוענים מנגד כי ניתנה הדעת לעובדות אלה אולם הוחלט שלא לתת להן משקל רב, מכיוון שהמערער פעל כפי המתואר רק מכיוון שהוא חויב לעשות כן על ידי בית המשפט, ולא מפאת גילוי חרטה על מעשיו או ביוזמתו. כמו כן, לטענת המשיבים מדובר ב"מכתבי הבהרה" ולא במכתבי "התנצלות". המשיבים מוסיפים וטוענים כי תכלית ההליך המשמעתי שונה מזו של ההליך האזרחי שהתנהל בין המערער למתלונן.

33. אף טענה זו של המערער אינה יכולה לסייע בידו.

ראשית, ואם נחזור לטענה הקודמת של המערער לפיה היה צריך להתעלם ממאורעות שלאחר שתי הפניות הראשונות, נמצא שהמערער עצמו מבקש להתייחס לנתון שהתרחש לאחר הפניות הראשונות. משמע, שבקשתו לתת משקל לתוצאת התביעה האזרחית סותרת את טענתו לגבי כך שלא היה מקום לתת משקל לתלונות המאוחרות ולהתנהגותו הרציפה אחרי אותן שתי פניות ראשונות.

34. שנית, אכן, תכלית ההליך המשמעתי היא לקבוע האם הרופא עדיין ראוי לאמון הציבור והשלטונות בו, לשמור על פועלו התקין של השירות הציבורי ולהגן על האינטרס הציבורי (בג"ץ 13/57 צמוקין נ' בית הדין המשמעתי לעובדי המדינה, פ"ד יא 856, 861 (1957); עש"א (מינהליים י-ם) 2424-10-12 ד"ר סולומון נ' שר הבריאות (14.07.2013) (להלן: "עניין סולומון"). לעומת זאת,

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

תכלית ההליך האזרחי שנוהל היה לפצות את המתלונן על נזקיו – ולכן, העובדה שאכן נפסק לזכות המתלונן הסכום האמור, אינה יכולה להוות הצדקה לנקיטה באמצעי משמעת קל.

35. לשיטתי, והיות והוכח כי המשיבים היו מודעים לנתונים לגבי תוצאות ההליך האזרחי ולגבי המכתבים שהמערער שלח (ואין המדובר בנתון שנותר מעיניהם) – אין מקום לקבל את הטענה כי המשקל שניתן לאותם נתונים אינו מספק. אמנם הסכום ששולם למתלונן משמעותי, אך כפי שמדגישים המשיבים – הפיצוי למתלונן נועד למטרה אחת והסנקציה המשמעתית נועדה למטרה אחרת, כך שלא אוכל לקבל טיעון זה כבסיס להתערבות בהחלטה נשוא הערעור.

השוואה למקרים דומים –

36. המערער טוען שעונשו חמור ביחס לנהוג, בעוד המשיבים מציינים כי העונש נוטה לקולה כפי שציין המשיב בהחלטתו, וכי פסקי הדין שצירף המערער שונים בנסיבותיהם או בחומרתם.

37. מקדמית, חשוב לציין כי יש לבחון כל מקרה לגבי מכלול רכיבי הענישה, כאשר לעיתים רכיב אחד "חמור" יותר לעומת רכיב אחר חמור פחות, והתמהיל שבין הרכיבים הוא זה אשר משקף אל נכונה את רף הענישה (והשוו לדנ"פ 8086/01 **דניס אייזן נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט (5) 625). לכן, כאשר משווים אנו את חומרת "הענישה" בין מקרה אחד למשנהו, יש להסתכל על מכלול רכיביו של כל עונש ולא רק על משך תקופת התלייה, כך שיתכן שהיו מקרים שבהם הוחלט על נקיטת כמה אמצעי משמעת והחשוב הוא האיזון בין כולם.

38. אמנם, המערער מצביע על כמה מקרים בהם ננקטו אמצעי משמעת קלים בהרבה, למרות שעבירות המשמעת היו לא פחות חמורות. כך לדוגמא, בעניין **המשנה למנכ"ל משרד הבריאות נ' ד"ר רורליך** (החלטה מיום 3.6.2018 - מופיעה באגד הפסיקה שצורף לערעור) – התברר עניינו של רופא שהגיש עשר חוות דעת כוזבות לעשרה אנשים שהגישו על בסיסן תביעה למל"ל, כנגד תשלום, ורישיונו הותלה למשך שלושה חודשים לצד המלצה בדבר המשך תעסוקתו. עם זאת, צוין בהחלטה זו כי היא נוטה לקולה בהשוואה למקרים דומים, בשל נסיבות שייחדו את אותו המקרה. בהחלטה בעניין **המשנה למנכ"ל משרד הבריאות נ' ד"ר רוטנברג** (ניתנה ביום 7.2.2013 ומופיעה באגד הפסיקה שצורף לערעור) בדה הרופא, במשך תקופה העולה על שנה, אישורים רפואיים למטופל ששהה במעצר בית במטרה לסייע לו לצאת מביתו בניגוד לדין. שם הוחלט על התליית הרישיון לתקופה של חודש אחד בלבד, ואין ספק כי המדובר באמצעי משמעת קל ביותר. כך גם בהחלטה בעניין **המשנה למנכ"ל משרד הבריאות נ' ד"ר אבני** (ניתנה ביום 1.4.2015 ומופיעה באגד הפסיקה שצורף לערעור), שם הרופא כתב מכתבים המשמיצים רופאים ובפרט אונקולוגים ולאחר שמשרד הבריאות נזף בו המשיך להתבטאויותיו נגד ראשי משרד הבריאות. למרות שהמשיב קבע שההתבטאויות חמורות, הוחלט על התליית הרישיון למשך חודש אחד. בהחלטה בעניין **משרד הבריאות נ' ד"ר וייסלר** (ניתנה ביום 18.2.2016 ומופיעה באגד הפסיקה שצורף לערעור), רופא ביצע השתלת שיניים למרות שאינו מומחה בתחום, תוך שהוא מציג עצמו במרמה כרופא המורשה לערוך השתלות שיניים על ידי חברת הביטוח - ורישיונו הותלה לחודשיים בלבד.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

39. מכאן, שהמקרים שאליהם הפנה המערער הינם אכן כאלו אשר בהם ננקטו אמצעי משמעת קלים בהרבה, אם כי לא בכולם חומרת המעשים דומה. עוד יש לראות כי בחלק מהמקרים הנסיבות האישיות קיבלו משקל מכריע, לרבות נסיבות בריאותיות חריגות, נסיבות הקשורות למשפחת הרופא, תרומה לקהילה ועוד. בנוסף, ולכך חשיבות מכרעת לשיטתי, יש לראות כי בחלק ניכר מהמקרים, הרופאים הנילונים קיבלו מיידיית אחריות לגבי האירועים נשוא הקובלנה, הודו בעובדות, לא נדרש הליך של הבאת ראיות, הם הביעו צער וחרטה לגבי האירוע, כלפי המתלוננים ובאשר לפגיעה באמון הציבור. לא כך הם פני הדברים במקרה הנוכחי.

40. בנוסף, לעומת המקרים המוזכרים מעלה, אליהם הפנה המערער, קיימים גם מקרים אחרים בהם אמצעי המשמעת היו התלית הרישיון למשך ששה, שמונה או עשרה חודשים (וראו למשל את עש"א 26752-07-20 שיפטן נ' אמנון סטרשנוב (17.11.2020), שם נקבעה תקופת התלית למשך 18 חודשים (אחרי שהמשיב קבע כי התקופה תהא 36 חודשים); עניין סולומון – שם ההתלית הייתה למשך 6 חודשים במצטבר; עש"א (מינהליים י-ס) 56688-11-12 יצחקוב נ' השופט בדימוס אמנון סטרשנוב (8.8.2013) – התלית למשך 9 חודשים).

41. לכן, והגם שהעונש משמעותי וחמור, והגם שהוא נמצא ברף העליון של המקרים שאליהם ניתן להשוותו, לא שוכנעתי כי תקופת ההתלית שנקבעה למערער חורגת ממתחם הסבירות באופן קיצוני המצדיק את התערבות בית המשפט ולא נפלה טעות מהותית בשיקול הדעת. המעשה של המערער חמור, כולל ניצול כוחו כרופא לרעה ביודעין, לא רק פעם אחת, המערער לא הביע חרטה על פעולותיו, אלא המשיך בעמדתו לפיה לא נפל כל רבב בהתנהלותו, טענתו לגבי תום לבו נדחתה, הנזק למתלונן היה רב – והנסיבות כמכלול אינן מצדיקות התערבות.

המלצת המשיב למנכ"ל המל"ל -

42. נזכיר כי בסיום החלטת המשיב הוא כולל המלצה למנכ"ל המל"ל לשקול את המשך העסקת המערער כפוסק בועדות המל"ל. המערער טוען כי המלצה זו של המשיב עלולה לפגוע קשות ביכולת ההשתכרות העתידית שלו וכי מדובר בפעולה חריגה. המשיבים טוענים כי הליכים משמעתיים מטבעם עלולים לפגוע בנקבלים וכי אין פסול בהמלצה.

43. בנקודה זו מצאתי כי יש ממש בטענות המערער.

44. ניסוח ההמלצה של המשיב, במעמדו, אינו מותיר מקום לפרשנות ולעמדתו לגבי המשך ההעסקה. אני סבורה כי המלצה זו, אשר אינה אחת מאמצעי המשמעת המפורטים בסעיף 41 לפקודה, הינה בבחינת "עונש" נוסף, שחורג במובן מסוים ממנעד אמצעי המשמעת שהתבקשו בכתב הקובלנה, והמשמעותיות שלו עשויות להיות חמורות ומעל הרף ההולם. היות והמערער עוסק רק כפוסק בועדות המל"ל, המשמעות של ההמלצה האמורה הינה הפסקת מקור פרנסתו כליל, ודומה כי המדובר בסנקציה לא מידתית, למרות חומרת מעשיו. אמנם, מעמדו של המל"ל אינו כשל כל מעסיק פרטי אחר, אך סבורני כי ההמלצה, כפי שנוסחה, מחמירה יתר על המידה עם המערער, בהינתן נכותו, גילו ותעסוקתו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 22-01-39184 רומוב נ' השופט (בדימוס) סטרשנוב ואח'

45. לכן, יש לשנות את ניסוח החלטת המשיב בכל הנוגע להמלצתו למנכ"ל המל"ל, ולכלול רק הוראה לגבי העברת ההחלטה לידיעת מנכ"ל המל"ל, כפי שהוחלט על העברת ההחלטה לידיעת יו"ר איגוד הפסיכיאטריה בישראל.

סיכום –

46. נוכח כל האמור מעלה במצטבר, הערעור לגבי משך ההתליה נדחה, בכפוף לתיקון ההחלטה בנוגע להמלצה למנכ"ל המל"ל, כמפורט בסעיף 45 לעיל.
אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"א אייר תשפ"ב, 22 מאי 2022, בהעדר הצדדים.

תמר נאות פרי, שופטת